

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مبانی هنرهای تجسمی

رشته‌های گرافیک - سینما - طراحی و دوخت - صنایع دستی - چاپ دستی - نقاشی -
نمایش - نقشه‌کشی معماری - مرمت آثار فرهنگی - پشتیبانی صحنه - انیمیشن

گروه تحصیلی هنر

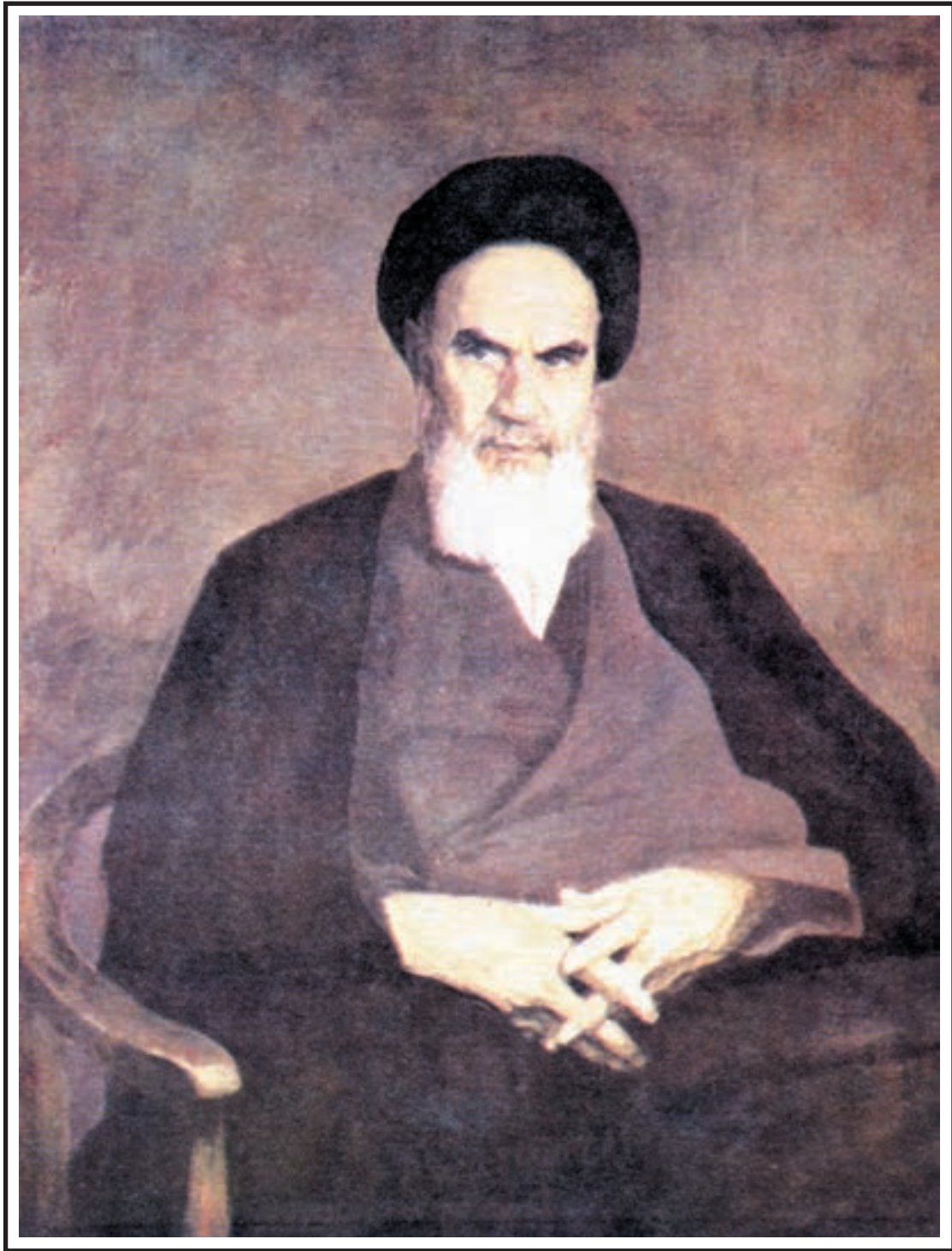
زمینه خدمات

شاخه آموزش فنی و حرفه‌ای

شماره درس ۳۴۳۱

حسینی‌راد، عبدالمجید	۷۳۰
مبانی هنرهای تجسمی/ مؤلف: عبدالمجید حسینی‌راد. - تهران: شرکت چاپ و نشر	م ۵۸۸ ح
کتاب‌های درسی ایران، ۱۳۹۴.	۱۳۹۴
۱۷۶ص. : مصور. - (آموزش فنی و حرفه‌ای؛ شماره درس ۳۴۳۱)	
متون درسی کلیه رشته‌ها گروه تحصیلی هنر، زمینه خدمات.	
برنامه‌ریزی و نظارت، بررسی و تصویب محتوا: کمیسیون برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های	
درسی رشته گرافیک دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کار دانش وزارت آموزش	
و پرورش.	
۱. پیکرتراشی. الف. ایران. وزارت آموزش و پرورش. کمیسیون برنامه‌ریزی و تألیف	
کتاب‌های درسی رشته گرافیک. ب. عنوان. ج. فروست.	

اثر استاد کیخسرو خروش

هنر عبارتست از دمیدن روح محبت در انسانها

امام خمینی

فهرست

مقدمه

۱

بخش اول

۴

فصل اول : مبانی هنرهای تجسمی

۴

مبانی هنرهای تجسمی چیست؟

۷

عناصر و کیفیت نیروهای بصری

۸

دیدن

۹

کادر در هنرهای بصری

۱۱

فصل دوم : عناصر بصری (نقطه، خط، سطح و حجم)

۱۱

نقطه

۱۴

موقعیت‌های مختلف نقطه

۱۶

خط

۱۸

جهت خط

۲۰

حالت خط

۲۱

کاربرد خط

۲۸

سطح

۳۲

حجم

۳۴

حجم‌نمایی در نقاشی

۳۵
۳۷
۳۹
۳۹
۴۱
۴۲
۴۴
۴۴
۴۷
۴۸
۵۰
۵۴
۶۰
۶۰
۶۲
۶۵
۶۶
۶۸
۷۱
۷۲
۷۵
۷۷
۷۹
۸۳
۸۳
۸۳
۸۵
۸۷
۸۹

حجم در مجسمه سازی
نور و حجم

فصل سوم : شکل، ترکیب و بافت

شکل
انواع شکل
تغییر و ابداع شکل
ترکیب
زمینه و کادر
انواع ترکیب
بافت
انواع بافت
روش های ایجاد بافت

فصل چهارم : تناسب، تعادل، تباین، حرکت و ریتم

تناسب
تناسب طلایی
تعادل
ایجاد تعادل بصری
انواع تعادل
توازن
کنتراست
حرکت
ریتم (ضرب - آهنگ)
انواع ریتم

فصل پنجم : فضا در هنر تجسمی

فضای تجسمی
فضای سه بُعدنما (واقع گرا)
فضای دو بُعدنما (غیرواقع گرا)
فضای همزمان (تلفیقی)
فضای وهمی

۹۴	فصل ششم : مفهوم رنگ
۹۴	مفهوم رنگ
۱۰۱	رنگ چیست؟
۱۰۵	فصل هفتم : فیزیک رنگ
۱۰۵	فیزیک رنگ
۱۰۸	ترکیب افزایشی
۱۱۰	ترکیب کاهشی
۱۱۲	فصل هشتم : شاخصه‌های اصلی رنگ
۱۱۲	شاخصه‌های اصلی رنگ
۱۱۴	ته رنگ یا فام
۱۱۵	درخشندگی یا روشنایی
۱۱۶	شدت یا خلوص رنگ
۱۱۷	نمود و اثرات متقابل رنگ‌ها
۱۱۹	اثرات ذهنی رنگ
۱۲۱	فصل نهم : دسته بندی رنگ‌ها
۱۲۱	دسته بندی رنگ‌ها
۱۲۲	رنگ‌های اصلی
۱۲۳	رنگ‌های درجه دوم
۱۲۴	رنگ‌های درجه سوم
۱۲۵	رنگ‌های مکمل
۱۲۷	فصل دهم : کنتراست رنگ
۱۲۷	کنتراست رنگ
۱۲۸	کنتراست ته رنگ
۱۳۴	کنتراست تیرگی – روشنی رنگ
۱۳۸	کنتراست رنگ‌های سرد و گرم
۱۴۲	کنتراست رنگ‌های مکمل

۱۴۷

۱۵۰

۱۵۲

۱۵۴

۱۵۶

۱۵۶

۱۶۱

۱۶۳

۱۶۹

۱۷۴

۱۷۶

کنتراست همزمان

تصویر جانشین

کنتراست کیفیت

کنتراست کمیت (وسعت سطح)

فصل یازدهم : هماهنگی رنگ‌ها (هارمونی)

هماهنگی رنگ‌ها (هارمونی)

شکل و رنگ

تأثیرات بصری و روانی رنگ‌ها

شکل‌های ضمیمه

منابع تصویری

منابع و مأخذ